

«Uavhengig og riksdekkende venstreorgan for frisinn og framskrittvennlig politikk i nasjonalt, sosialt og økonomisk henseende.»

Grunnlagt 1869 av Hagbard Emanuel Berner

ANSVARLIG REDAKTØR /
ADMINISTRERENDE DIREKTØR:
JOHN ARNE MARKUSSEN
jam@dagbladet.no

Nasjonal usikkerhet

I disse dager hvor Forsvarets Etterretningstjeneste og Politiets Sikkerhetstjeneste vil ha et digitalt grenseforsvar, som vil gi E-tjenesten hånd om innholdet i omtrent all kommunikasjon norske borgere foretar på nettet, er det avslørt at en data-ingeniør i India hadde tilgang til det norske nødnettet i 14 måneder, mens andre der hadde hatt tilgang i kortere tid. Underleverandøren Broadnet hadde satt bort arbeid til India, for å spare penger, og gitt tilganger til folk uten sikkerhetsklarering. Så, linjer i nødnettet i Norge kunne altså stenges fra India.

- Det viser hvor lett en sann type ting kan skje. Det er god grunn til å gjennomgå regelverket og kravene vi stiller, både med lange leverandørkjeder og «outsourcing» og slik problematikk, sier justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen (Frp).

Hvor lett? Men det er jo en skandale. Sånt skal ikke «lett kunne skje». Nasjonal sikkerhet er blant Statens viktigste plikter. I prinsippet burde myndighetene klare seg på egenhånd i så viktige saker, uten å måtte leie inn tjenester fra private leverandører. Når man likevel er avhengig av leid hjelp, må Staten ha full oversikt og streng kontroll med hvordan arbeidet utføres. Her har altså Staten inngått en avtale med et selskap som så er kjøpt opp av et annet som igjen er oppkjøpt av et tredje og sånn går det videre til noen finner ut at det er mer penger å tjene på å få arbeidet billigere utført i India.

I disse tider hvor det foregår digitale kriger i verden, hvor Nederland i det kommende valget skal telle opp stemmene for hånd av frykt for innblanding, er dette både sløvt og naivt. Hva slags nytte har et digitalt grenseforsvar, hvis nødnettet kan slås ut fra en annen verdensdel?

Visse offentlige oppgaver bør ikke privatiseres, fordi det undergraver tilliten til myndighetene. Nå tilbyr helsevesenet oss en kjernejournal med alle opplysninger om vår helse. Det høres fint ut, men er også skremmende for mange å gi fra seg så intime opplysninger til et «digitalt vesen». Hva om det kommer på avveie? Stådig flere helsetjenester kjøpes (billigere) i andre land; følger adgang til journalen med? Hva om ei privatiseringsivrig framtidig regjering finner på å legge dette ut på anbud? Og hva om de som får anbudet flytter oppgavene til et lavkostland? Fristelsen kunne bli stor for en utro fjernarbeider. Dette verdifulle biblioteket over vår helse vil være et kupp å kjøpe for et multinasjonalt medisinsk selskap.

Av de oppgavene som Staten ikke må privatisere eller tillate å flagge ut, er nasjonal sikkerhet av de fremste.

Utros nordmenn

Nordmenn har rekord i serieutroskap, ifølge en undersøkelse av TV-vaner som ble offentliggjort i NRK i går.

Det velkjente seriemonogamiet virker åpenbart ikke lenger.

SKANDALE:
Justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen med åpen indisk dør til nødnettet.

SKOLE: Camilla Stoltenberg peker på at gutta modnes saktere enn jenter. Det bør få konsekvenser for skolen.

FOTO: JON OLAV NESVOLD / NTB SCANPIX

De umodne gutta

Gutta må få starte seinere på skolen.

SIGNALER

AKSEL BRAANEN STERRI
ast@dagbladet.no

Få bøker har truffet meg så hardt som Malcolm Gladwells «Outliers». Boka viser rollen omstendighetene spiller i å skape genier og enere. Det er ikke bare hardt arbeid og medfødt talent, men en hel rekke forhold som klaffer, om det er mammaer som har stått på hodet for sønnene sine, eller endringer i økonomi og teknologi gir ett årskull eller pengesterke krefter et fortrinn på et kritisk tidspunkt. Fint for dem, men det betyr også at noen vil sakke akterut, av like vilkårlige grunner.

DET VAR EN spesifikk form for urettferdighet jeg festet meg ved. Gladwell påviste at nær alle landslagsdeltakere i lagsport, som hockey og fotball, var født tidlig på året, gjerne januar til mars.

Grunnen er at en fra en tidlig alder konkurrer innad i hvert årskull. Dermed vil de som er født tidligere på året være større, sterkere og mer erfarne enn de som er født senere på året. Dette vil forsterkes om toppingen skjer tidlig, men det vil trolig også gi opphav til ulike motivasjon og innsats. Hvem gidder å gjøre noe du er dårlig i? Et ganske mektig argument for breddeidrett og inkludering altså.

DENNE LOGIKKEN åpner imidlertid for et viktigere poeng. Hva om dette også gjelder for prestasjoner på skolen? De som er født i desember vil måtte lære det samme som de som er født i januar. Det er ikke lett når du er seks år. Og tror du ikke forskning støtter teorien om at de som er født tidlig på året gjør det bedre. I en svært interessant kommentar på baksiden av Morgenbladet fredag sist uke tar direktør i Folkehelseinstituttet, Camilla Stoltenberg, det et steg videre. Det er nemlig ikke bare aldersforskjeller i en klasse, det er også store kjønnsforskjeller. Det er ingen hemmelighet at gutta sliter på skolen. Jentene dominerer på universitetet. Gutta dominerer i frafallsstatistikken. Vi vet at frafall i videregående har si-

ne årsaker på et tidligere tidspunkt, men hva om det igjen skyldes at umodne gutter må konkurrere med modne jenter? Ingen steder er dette så tydelig som på ungdomsskolen. Ulik modning skaper ikke bare problemer for guttas jakt på kjærligheten, men også for skoleprestasjonene.

STOLTENBERG VISER til Danmark, hvor barna starter senere på skolen og spør om dette vil kunne redusere forekomsten av ADHD-diagnoser, siden de som er født senere på året er overrepresentert blant dem som får diagnosen. Hun trekker likevel ingen konklusjoner. Vi trenger mer forskning. La meg likevel komme med et forslag. Hva om gutta starter på skolen ett eller to år etter jentene? På den måten vil gutta kunne løpe fra seg litt lenger i barnehagen før de starter på skolebenken. For det andre vil trolig jenter og gutter være på et jevnere nivå på ungdomsskolen. Uansett er det et tankekors at den tidlige skolestarten og påfølgende fokus på læring nok har bidratt til å forsterke tendensen Stoltenberg peker på. For jo seinere alvorset setter inn, jo større sjanse for at alle har modnet før konkurransen starter.

ARKIVGLIMT

Harald Grønningen (1934 - 2006) fra Lensvik. Det nærmer seg VM på ski. Fortsatt er det ingen som når opp til skogsarbeider Haralds diagonalgange. Grønningen tok sølv under VM, Zakopane i 1962 på 15 km. Han var med på stafettlaget, gullgutta, 4 x 10 km Oslo 1966. Bildet er fra NM i Meldal, februar 1963. Fotografens navn er ikke nedtegnet i vårt arkiv.

Redigert av Tom Stalsberg
tst@dagbladet.no